

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Lingua Portuguesa 2		Código	613G02035
Titulación	Grao en Galego e Portugués: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	Portugués			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Lourenzo Modia, Cilla	Correo electrónico	cilla.lourenzo.modia@udc.es	
Profesorado	Lourenzo Modia, Cilla	Correo electrónico	cilla.lourenzo.modia@udc.es	
	Rubert de Araujo, Andréa		a.rubert@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Esta materia profunda na formación de carácter teórico-práctico na descrición e no uso instrumental da lingua portuguesa nas súas modalidades oral e escrita. O alumnado debe adquirir todas as competencias do usuario independente, encadrado no nivel avanzado (B2), e iniciar a adquisición de competencias do nivel C1, de acordo co "Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas".			

Competencias do título

Código	Competencias do título
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A4	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua galega.
A8	Ter dominio instrumental oral e escrito dunha segunda lingua estranxeira.
A10	Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A12	Coñecer os principios teóricos básicos da tradución directa e inversa e ser capaz de poñelos en práctica.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A20	Coñecer a historia e a cultura das comunidades lusófonas.
A21	Dominar a gramática da lingua galega.
A22	Dominar a gramática da lingua portuguesa.
A26	Coñecer a variación lingüística da lingua portuguesa.
A28	Coñecer a evolución histórica externa e interna da lingua portuguesa.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B2	Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Ter dominio instrumental oral e escrito dunha segunda lingua estranxeira.	A4 A8		
Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.	A1 A2 A10		
Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.	A15		
Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.		B1 B2	
Adquirir capacidade de autoformación.		B3	
Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.	A26 A28	B4	
Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.	A21	B5	
Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.		B6	
Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.	A11	B7	
Apreciar a diversidade.	A20 A28	B8	
Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.	A12 A22		C2
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.		B10	C4

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Relatar accións ocorridas no pasado. Descrever persoas, objetos e lugares no pasado.	1.1. Revisión dos tempos de pasado (Indicativo) e do Imperativo. Voz passiva de verbos en presente, pasado e futuro. 1.2. Falsos amigos (I). Mundo profesional (habilitacións académicas, oportunidades, emprendedorismo...).
2. Planificar proxectos persoais.	2.1. Revisión dos tempos de futuro (Indicativo). Conxugación pronominal com o Futuro Imperfeito do Indicativo e com o Condicional. Infinitivo Pessoal. Infinitivo impessoal. 2.2. Falsos amigos (II). Vida económica. Cultura dos países de língua portuguesa.
3. Expressar condición, probabilidade, desexo, eventualidade, dúbida e finalidade.	3.1. Presente do Conjuntivo (com expresións de desexo, dúbida, sentimento, ordem, etc.). Locución conxuncional "quer... quer...". Orações relativas com antecedente indeterminado ("há quem..."). 3.2. Falsos amigos (III). Sociedade portuguesa / brasileira na actualidade.
4. Narrar viaxens e experiencias do pasado. Fazer planos para os tempos libres / as férias. Falar de situacións eventuais no futuro. Expressar posibilidade.	4.1. Futuro do Conjuntivo. Pronomes relativos. 4.2. Falsos amigos (IV). Atividades culturais, desportivas e de tempos libres. Turismo.
5. Dar e pedir puntos de vista persoais. Argumentar. Producir enunciados formulando hipóteses. Fazer sugestões. Realizar queixas e reclamações.	5.1. Indicativo / Conjuntivo / Infinitivo Pessoal. Imperfeito do Conjuntivo. "Se" + Futuro do Conjuntivo / Imperfeito do Conjuntivo. Verbos derivados de "vir", "ver", "ter", "pôr", "pedir" e "fazer". 5.2. Comunidades rurais e urbanas. Relações entre gerações e povos.
6. Contar o argumento dum filme, dum livro ou dum conto. Dar opinión sobre convencións sociais (pontualidade, formas de saudação, hospitalidade, vestuário, gastronomia etc.) e culturas diferentes da própria.	6.1. Consolidación dos tempos do Conjuntivo. Orações causais. 6.2. Expressões idiomáticas. Provérbios. Artes, gastronomia e festas tradicionais.

7. Resumir uma história. Expor projetos de vida, sonhos e ambições. Exprimir intención.	7.1. Pretérito Mais-que-Perfeito Composto do Conjuntivo. Futuro Composto do Conjuntivo. Orações Condicionais. 7.2. Histórias de vida.
---	--

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Obradoiro	A2 A8 A10 A12 A15 B4 B5 B7 C2 C4	30	20	50
Prácticas a través de TIC	A8 B1 B2 B3 C2	0	2	2
Presentación oral	A8 A15 B3 B4 C2	2	1	3
Resumo	A8 A11 A15 B3 B6 B7 C2	0	1	1
Traballos tutelados	A8 A10 A15 B1 B3 B6 B7 C2 C4	0	30	30
Proba obxectiva	A1 A2 A4 A8 A10 A11 A15 A22 A26 A28 B1 B3 B5 B7 C2	0	15	15
Discusión dirixida	A8 A10 A15 A20 B4 B5 B7 B10 C2 C4	2	2	4
Sesión maxistral	A8 A15 A21 B4 B5 B8 C2 C4	17	15	32
Lecturas	A1 A8 A15 B1 B7 B8 C2 C4	0	10	10
Atención personalizada		3	0	3
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Os obradoiros son aulas centradas no desenvolvemento de prácticas de comprensión lectora e de produción escrita (resolución de exercicios, corrección e elaboración de textos).
Prácticas a través de TIC	O alumnado deberá facer uso das novas tecnoloxías para preparar actividades propostas nas aulas.
Presentación oral	Neste tipo de proba avalíase a competencia comunicativa de cada estudante mediante unha pequena entrevista ou conversa co profesor ou coa profesora, en que talvez deba improvisar determinadas situacións. Na proba oral poderán empregarse textos, deseños ou materiais audiovisuais como apoio
Resumo	Realizaranse con frecuencia sínteses dos principais contidos fixados no programa, co obxectivo de facilitaren unha correcta comprensión
Traballos tutelados	Baixo a coordinación do profesor ou da profesora, cada, estudante levará a cabo diversas actividades (corrección e/ou elaboración de textos), ben de maneira individual ben en pequenos grupos, co obxectivo de partillar información, coñecementos e habilidades.
Proba obxectiva	A proba escrita permite avaliar coñecementos, capacidades, habilidades etc. en destrezas como a comprensión e a produción escritas. Pode combinar preguntas de resposta múltipla, de resposta breve, de ordenación, de asociación, de discriminación?
Discusión dirixida	Enténdese por ?discusión dirixida? aquela actividade desenvolvida polo alumnado en grupos pequenos en que se porá en práctica a expresión e a comprensión orais en lingua portuguesa. Debateranse diversos temas baixo a supervisión do profesor ou da profesora. Nestas sesións prestarase unha especial atención á participación activa do estudiantado

Sesión maxistral	As sesións maxistrais consistirán en exposicións orais de carácter fundamentalmente teórico á volta dos contidos básicos da materia. Nestas aulas utilizaranse diversos textos seleccionados especificamente para a análise e a comprensión dos contidos; resolveranse as dúbidas a respecto dos temas propostos e facilitarase bibliografía específica. En tales sesións guíase o alumnado no proceso de aprendizaxe e mostraranse recursos que faciliten o desenvolvemento do traballo autónomo.
Lecturas	Considérase ?lectura? calquera tipo de material (textos de manuais, xornais, revistas, foros de internet etc.) que o estudiantado terá de coñecer para a realización de certas actividades de maneira presencial ou non presencial

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Para a realización dos traballos tutelados, é fundamental que o alumno ou a alumna informe periodicamente tanto dos seus progresos como das súas dificultades co obxectivo de atinxir unha orientación adecuada. Alén diso, cada estudante poderá realizar todo tipo de consultas a respecto do desenvolvemento do traballo, quer no horario de atendimento quer por medio do correo electrónico.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Presentación oral	A8 A15 B3 B4 C2	Cada alumno ou alumna terá de realizar unha proba oral, orientada á demostración da súa competencia comunicativa en lingua portuguesa.	20
Traballos tutelados	A8 A10 A15 B1 B3 B6 B7 C2 C4	Os traballos individuais e grupais (tanto presenciais como non presenciais) encomendados polo profesorado ao longo do curso suporán un 20 % da nota final. Terase en conta especialmente a aprendizaxe colaborativa.	20
Proba obxectiva	A1 A2 A4 A8 A10 A11 A15 A22 A26 A28 B1 B3 B5 B7 C2	O estudiantado deberá realizar unha proba obxectiva de comprensión oral e escrita e de produción escrita (exercicios, elaboración de textos breves), en que se avaliarán os coñecementos adquiridos tanto nas sesións maxistrais como nos grupos intermedios e pequenos.	50
Discusión dirixida	A8 A10 A15 A20 B4 B5 B7 B10 C2 C4	As intervencións orais de cada estudante durante as discusións dirixidas (conversa) corresponderanse cun 10 % da nota final.	10

Observacións avaliación

1.
OBSERVACIÓNS XERAIS
- 1.1. Todas
as actividades deberán ser entregadas de acordo cos prazos e cos procedementos
fixados no cronograma que o profesorado fornecerá ao alumnado no inicio das
sesións e que subirá ao campus virtual.
- 1.2. Para
superar a materia, o alumnado deberá conseguir unha cualificación igual ou
superior a 5 puntos sobre 10. Na proba obxectiva deberá obter como mínimo 5
puntos sobre 10 para poder sumar os restantes elementos de avaliación.
- 1.3. Se
houber criterios específicos de avaliación para algunha das tarefas propostas,
estes serán oportunamente disponibilizados polo profesorado en formato
"rúbrica" nas aulas ou a través do campus virtual. O / A docente achegará,
igualmente, as oportunas instrucións para o correcto desenvolvemento de cada
unha das actividades previstas.
- 1.4. Os
traballos tutelados entregaranse na aula, en papel, nos días fixados polo
profesorado.
- 1.5.
Aplicarase unha penalización do 25% sobre a cualificación final das actividades
se estas se entregaren fóra de prazo sen causa xustificada.
- 1.6. Os / As
alumnos/as que non superaren a materia na 1.ª oportunidade (xaneiro) poderán recuperala parcial ou
totalmente na 2.ª oportunidade (xullo) segundo as normas detalladas na epígrafe
seguinte.
- 1.7. Tanto
as actividades como as probas deberán cumprir unhas exixencias mínimas de
corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia sintáctica,
ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal?); no caso de
deficiencias lingüístico-expresivas, estas poderán ser penalizadas na
cualificación, segundo o documento "Exixencias mínimas de corrección
lingüística" (aprobado pola Sección de Galego-Portugués o 6/7/2018 e
pendurado no campus virtual).
- 1.8. Os
traballos presentados polo alumnado poderán ser incorporados ao Turnitin, ferramenta
para a detección do plaxio (mesmo de traballos previamente presentados nesta ou
noutras universidades polo/a estudante).
- 1.9. En
calquera actividade avaliábel a falta de honradez académica implicará que o/a estudante sexa
cualificado/a con ?suspense? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente
do curso académico, tanto se a comisión da falta se producir na
primeira oportunidade como na segunda. Para isto, modificarase a súa
cualificación na acta de primeira oportunidade, se for necesario.
- 1.10. A
materia poderá ser adaptada ao estudantado que precisar da adopción de medidas encamiñadas
ao apoio á diversidade consonte as indicacións da Unidade de Atención á Diversidade
(<https://www.udc.es/cufie/ADI/>), coa cal se deberá contactar nos prazos establecidos
por esta unidade. Pódese contar tamén co asesoramento da orientadora ADI da
facultade (pat.filoloxia@udc.gal).

1.11. Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria, deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos os sexos, propiciarse a intervención na aula de alumnos de e de alumnas etc.).

Traballarse para identificar e modificar preconceitos e actitudes sexistas e influirase na contorna para os modificar e fomentar valores de respecto e de igualdade.

Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para as corrixir.

2.

CUALIFICACIÓN NA 2.ª OPORTUNIDADE (XULLO)

2.1. As

persoas que non superaren a materia de acordo coa avaliación continuada deberán entregar en xullo, nas datas reservadas para a avaliación pola Facultade de Filoloxía, os traballos que se lles solicitaren e superar tamén aquelas probas (orais e / ou escritas) fixadas polo profesorado da materia.

3.

CUALIFICACIÓN DE NON PRESENTADO/A (NP)

3.1. Será

considerado/a Non Presentado/a aquel alumno ou alumna que non compareza á proba escrita ou que non entregue ningunha das actividades.

4. ALUMNADO

A TEMPO PARCIAL E CON DISPENSA ACADÉMICA

4.1. O

estudantado a tempo parcial e con dispensa académica realizará ou entregará as actividades obrigatorias nunha data concertada previamente co profesorado. Este alumnado deberá realizar e entregar as mesmas probas e exercicios que o restante (os traballos relativos á discusión dirixida solicitaránselle por e-mail) e, se non puidese asistir ás titorías, deberá contactar cos / coas docentes a través do correo electrónico.

5.

CONVOCATORIA DE DECEMBRO

5.1. O

alumnado que se presentar á convocatoria de decembro será avaliado da seguinte maneira: proba obxectiva (50 %), presentación oral (20 %) e traballos tutelados (30 %).

Fontes de información

Bibliografía básica

- Cintra, L.; Cunha, C. (2013). Nova Gramática do Português Contemporâneo. Lisboa: Figueirinhas
 - Coelho, J. (2014). Dicionário Global da Língua Portuguesa. Lisboa: Lidel
 - Malcata, H. (2011). Guia prático de fonética. Acentuação e pontuação. Lisboa: Lidel
 - Matos, M. (2013). Dicionário ilustrado de português. Lisboa: Lidel
 - Monteiro, D.; Pessoa, B. (2011). Guia prático dos verbos portugueses. Lisboa: Lidel
 - Oliveira, C. / Coelho, L. (2007). Gramática Aplicada, Níveis Intermediário e Avançado. B2 e C1. Lisboa: Texto Editora
 - Paiva Raposo, E. et al. (2013). Gramática do Português - Vols. I, II, III. Lisboa: Fundação Calouste Gulbenkian
 - S/A (2013). Prontuário da Língua Portuguesa. Porto: Porto Editora
 - Ventura, H.; Caseiro, M. (2011). Guia prático de verbos com preposições . Lisboa: Lidel
-

Bibliografia complementar	- Albino, S. (2015). Cultura e História de Portugal 2. Porto: Porto Editora - Coelho, L.; Oliveira, C. (2008). Aprender Português 2. Lisboa: Texto Editora - Coelho, L.; Oliveira, C. (2014). Aprender Português 3. Texto: Texto Editora - Coimbra, O. M.; Coimbra, I. (2012). Gramática Ativa 2. Lisboa: Lidel - Coimbra, O. M.; Coimbra, I. (2012). Gramática Ativa 1 - versão brasileira. Lisboa: Lidel - Coimbra, O. M.; Coimbra, I. (2014). Gramática Ativa 2 - versão brasileira. Lisboa: Lidel - Díaz Ferrero, A. (2013). Falsos Amigos. Lisboa: Lidel - Freitas, F.; Henriques, T. (2011). Qual é a dúvida?. Lisboa: Lidel - Gonçalves, L. (2012). Cozinhar em Português . Lisboa: Lidel - Lemos, H. (2011). Praticar Português . Lisboa: Lidel - Lemos, H. (2013). Português em Direto. Lisboa: Lidel - Malcata, H. (2013). Português atual 2. Lisboa: Lidel - Malcata, H. (2014). Português atual 3. Lisboa: Lidel - Pascoal, J. / Oliveira, T. (2013). Exames de Português B2 ? Preparação e Modelos. Lisboa: Lidel - Rente, S. (2013). Expressões idiomáticas ilustradas. Lisboa: Lidel - Rosa, L. (2011). Vamos Lá Continuar! - Explicações e Exercícios de Gramática. Lisboa: Lidel - Ruela, I. (2015). Vocabulário temático. Lisboa: Lidel - S/A (2009). Bom português. Porto: Porto Editora - Santos, S. (2015). Falar pelos cotovelos. Lisboa: Lidel - Tavares, A. / Tavares, M. (2012). Avançar em português. Lisboa: Lidel - Fagim, V. (2022). Estou a estudar português. Santiago de Compostela: Através Editora RECURSOS WEBBibliotecas digitaisBiblioteca Digital Camões: http://e-portugues.co.uk/?p=5581Biblioteca de livros digitais (infanto-juvenis): http://www.planonacionaldeleitura.gov.pt/bibliotecadigital/Biblioteca Nacional Digital: http://purl.pt/index/geral/PT/index.htmlDomínio Público (BR): http://www.dominiopublico.gov.br/pesquisa/PesquisaObraForm.jspCinema, vídeo e TVCanal Lusitano: https://www.youtube.com/user/1CanaLusitano/videosCurtas.pt: http://www.curtas.pt/Documentários HD (port.do Brasil): https://www.youtube.com/user/MrDocumentariosHd/videosFilmes portugueses: http://filmesportugueses.com/Filmes portugueses antigos: https://www.youtube.com/playlist?list=PL8CA97E24D332C4E7RRádio Televisão Portuguesa: http://www.rtp.pt/homepage/Tuganimado: http://tugaanimado.net/Sapovideos: http://videos.sapo.pt/Dicionários e recursos linguísticosCiberdúvidas: http://ciberduvidas.sapo.pt/Conjuga-me Net: http://www.conjuga-me.netCorpus do português: http://www.corpusdoportugues.org/x.aspDicionário Michaelis: http://michaelis.uol.com.br Dicionários da Porto Editora: http://www.infopedia.pt/Dicionário Priberam: http://www.priberam.pt/Dicionário Universal da Língua Portuguesa: http://www.universal.pt/Moderno Dicionário Michaelis: http://www2.uol.com.br/michaelis/ Portal da Língua Portuguesa: http://www.portaldalinguaportuguesa.org/Vocabulário Ortográfico Comum da Língua Portuguesa: http://voc.cplp.org/index.phpExpressões idiomáticas e calãoDicionário de calão e expressões idiomáticas: http://natura.di.uminho.pt/~jj/pln/calao/dicionario.pdfExercícios e fraseologia do Instituto Camões: http://cvc.instituto-camoes.pt/exercicios/index1.htmlExpressões idiomáticas: http://casota.org/expressions/Expressões idiomáticas dos países de língua portuguesa: https://pt.wikipedia.org/wiki/Lista_de_express%C3%B5es_idiom%C3%A1ticasProvérbios, adágios, ríffes, ditados populares e anexins: http://www.folclore-online.com/proverbios/menu.html#WVqJUen-s2xFerramentas de pronúnciaForvo: https://pt.forvo.com/languages/pt/Omniglot: http://www.omniglot.com/writing/portuguese.htmProntuário sonoro RTP: http://www.rtp.pt/wportal/sites/prontuario/index.php. SitePal: http://www.oddcast.com/home/demos/tts/tts_example.php?sitepalImprensa Blitz (revista de música): http://blitz.sapo.pt/Diretório de imprensa escrita em Portugal: http://www.prensaescrita.com/portugal.phpSites institucionaisComunidade dos Países de Língua Portuguesa (CPLP): https://www.cplp.org/GovernoPortuguês: http://www.portugal.gov.pt/pt/ Instituto Camões (IC): http://www.instituto-camoes.pt/Instituto Internacional da Língua Portuguesa: http://iilp.cplp.orgMuseu da Língua Portuguesa: http://www.museudalinguaportuguesa.org.brObservatório da Língua Portuguesa: http://www.observinguaportuguesa.org/ptPordata - Base de dados do Portugal
----------------------------------	---

contemporâneo: <http://www.pordata.pt/Portugal>Portal do Cidadão: <https://www.portaldocidadao.pt/home>Sociedade Internacional de Português Língua Estrangeira (SIPLE): <http://www.siple.org.br/>Turismo de Portugal: <https://www.visitportugal.com/pt-pt>Sites para a aprendizagem da língua Centro Virtual Camões: <http://www.instituto-camoes.pt/cvc/aprender.html>Omniglot: <http://www.omniglot.com/writing/portuguese.htm>CiberEscola da Língua Portuguesa: <http://www.ciberescola.com>Ensina RTP: <http://ensina.rtp.pt>Programa "Bom português": <http://www.rtp.pt/programa/tv/p22815>

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua Galega 1/613G02002

Lingua Portuguesa 1/613G02022

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua Galega 2/613G02014

Lingua e Cultura dos Países de Fala Portuguesa/613G02027

Literatura Portuguesa 2/613G02037

Literaturas de Lingua Portuguesa/613G02039

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías